

ההבדל בין יאכטה לסירת דיג

יום שני, 30.3 — העיצומים במשרד הביטחון נמשכים * * * הלימודים בבתי-הספר מתנהלים היום כסידורם; ביום רביעי יפסק בית-הדין לעבודה בעתירת המורים * * * אושר תוואי תעלת-הימים; המחיר 800 מיליון דולר * * * המועמד לשר-האוצר מטעם המערך יקבע אחרי הבחירות להסתדרות * * * ביצוא התעשייתי של הקיבוצים חלה ירידה * * * ירידה של 15% בתירות * * * הקשה המסחר בבורסת ניו-יורק הופסק מייד עם קבלת הידיעה על ההתקשות בחיי הנשיא רגן; הדולר ירד * * * בבורסה תל-אביב: במניות מעורב, בצמודים יציבות.

יום שלישי, 31.3 — הסתיימה שנת התקציב; המחלקות לסטטיסטיקה עובדות שעות נוספות * * * חוק הבנקאות אושר על-ידי הכנסת; הבנקים לא יוכלו לעסוק בבנייה, תעשייה, ביטוח ומסחר; הבנקים יחויבו למסור מידע מדויק על מחירי האשראי * * * שתי חברות בנייה הוזלו מחיר הדירות ב-5% * * * נחנך מחלף גהה, הגודל מסוגו בארץ * * * רובוט תעשייתי ראשון שפותח בארץ הוצג בתערוכת "טכנולוגיה '81" * * * האוצר: "קשה להבחין בין יאכטה לסירת-דיג לצרכי מס" * * * אושר תקציב המדינה ל-1981/82; הסכום: 206 מיליארד שקל * * * ועדת-הכספים אישרה הקצבה נוספת של 10 מיליון שקל לשיבות ההסדר.

יום רביעי, 1.4 — מהיום בוטלו מיסי רכוש ועיבון * * * היום עלו מחירי העיתונים היומיים * * * היום התחילה שנת המס, התקציב, המאון, הדו"ח וכו' * * * משכורת שופט עליון 18,290 שקל ברוטו; שופט בית-משפט השלום יקבל 7780 שקל ברוטו * * * מהיום יגבו הרשויות המקומיות יותר מיסים ויסקפו פחות שירותים * * * רגיבת והצמדה על החזרי מיסים יוחררו ממס * * * רווחי קונצרן "כלל" ל-1980 הגיעו ל-282 מיליון שקל * * * "ארקיע" קונה שני "בואנוס" חדשים; המחיר: 34 מיליון דולר * * * הונאיים לחו"ל הוציאו ב-1980 50 מיליון דולר באמצעות כרטיסי-אשראי * * * בבורסה: עליות חדות במניות, מתונות בצמודים.

יום חמישי, 2.4 — שוב שיבושים בבתי-הספר; שר-האוצר הורה לנכות משכר המורים את ימי השבת * * * הממשלה הזרימה 400 מיליון שקל במרס * * * האוצר יציע תוכנית חיסכון בנקאית חדשה * * * הפסדי "אל-על" ל-80/81 מוערכים ב-60 מיליון דולר * * * 1700 העובדים המקצועיים בחברת החשמל פתחו בשביתה * * * הכנסת אישרה את חוק הגנת הצרכן * * * 181 אלף טלוויזיות נמכרו בארץ ב-1980 * * * יתרות המט"ח של "בנק ישראל" גדלו ב-200 מיליון דולר; הסיבה העיקרית: בריחת הציבור ממט"ח * * * בבורסה: עליות שערים מתונות במניות.

יום שישי, 3.4 — סיכום ראשון לשנת הכספים 80/81 קובע: קרנות הנאמנות המתמחות במניות הן המובילות * * * "סולל בונה" יקים שיכונים בקולומביה * * * "אל-על" משלמת לצוותי האוויר 5.9 מיליון דולר * * * שר-האוצר חזר בו: החודש של ינון משכר המורים את ימי השבת * * * מיסוכומי 1980: גביית המס הגיעה ל-305 מיליון ל"י (לא שקל) * * * יבואני-הרכב מתנגדים להפחתת מחירי חלפים בטיחותיים * * * מיספר מקבלי דמי-אבטלה במרס: 15,230.

יום ראשון, 5.4 — נפתח יריד-הספרים הבינלאומי בירושלים; משתתפים 1200 מו"לים מ-46 ארצות * * * מכסיקו הוזילה מחיר הנפט הכבד ב-2.50 דולר * * * גיזבר עיריית תל-אביב: גם החודש אין לנו עדיין כסף לתשלום משכורות * * * קיצבאות הביטוח-הלאומי יוקדמו לרגל הפסח * * * ישראל ביקשה ממצרים להוזיל מחיר הנפט שלה * * * בבורסה: עליות במניות ועליות בצמודים.

תיירות

חיסכון

שקל

תעופות

חיסכון בהשאלה

ההצלחה של תוכניות החיסכון הדי-שנתיות (הפקדות של כ-5 מיליארד שקל), שמועדן תם בסוף החודש האחרון, גרמה כאב ראש רציני לאוצר: איך להמשיך לסגור כספים מהציבור באמצעות חיסכון מרצון, בתנאים שייראו קוסמים?

השפן החדש של האוצר הוא חידוש בקנה-ימדה בינלאומי. אתה מוזמן לח' סוף לא ירד מה שיש לך, אלא גם מה שאין לך. ועל אותו חלק שאין לך, תשלם ריבית המסובסדת על-ידי האוצר. בלהיטותו כי רבה, מבקש האוצר להג' דיל היקף החיסכון, והרי הפטנט לפרטיו. מה מציע האוצר באישור ועדת הכספים? תוכנית חיסכון שלוש שנים, שבה על כל סכום שתפקיד בנק תקבל הלוואה בגובה מחצית ההפקדה. ההל' וואה תינתן לתקופה של תשעה חודשים, בריבית נומינלית של 72%, שתוזרר ב' תשלומים שווים, החל מהחודש הראשון. האם זה כדאי? אחרי התוכניות ל' שנתיים, נראית תוכנית שלוש שנים כהרעת תנאים. וזה אמנם כך. לבנקים יש תוכניות של שלוש שנים. ההלוואה צמודה להפקדה? לא ונת' ניס לך שמעק, אלא הלוואה בריבית אפקטיבית של 104%, אותה אתה חייב להחזיר, גם אם אין לך ותזדקק למשי' כתי'ת, העולה על 150% במקרה הנות. ואולי בכל זאת העסק הוא כדאי? הערכת לכלולים אומרת, שהתשואה בתוכנית ה' מוצעת היא כ-4%. אז אם זה כך, אפשר להחזיר את השפן לכובע.

סוכני-הנסיעות עושים בדרך כלל עבר' דה טובה. אלה שאינם עושים עבודה קשה וטובה נמחקים מחר מאוד מהמפה. כך גם חברות-התעופה. אלא שאצל אלה יש בדרך כלל מי שנושא בהפסדים. עד היום היה נהוג שהקונה כרטיס-טיסה ליעד כלשהו בחוץ-לארץ, משלם בשקלים (המחיר הנקוב בכרטיס הוא בדולרים, ומתורגם לשקלים).

נניח, שקנית כרטיס לניו-יורק ומשם ללוס-אנג'לס ובחזרה. מסיבות שונות הגעת לניו-יורק, לא המשכת וחזרת ארצה. בידך עדיין אותו חלק מן הכר' טיס שבו לא השתמשת, ושבעבורו שילמת 300 דולר (בשקלים) ביום שבו קנית את הכרטיס. אתה ניגש לסוכן-הנסיעות או לחברת-התעופה, ומבקש את התמורה לכרטיס שבו לא השתמשת. אחרי חודש או חודש וחצי אתה מקבל את התמורה — שקל כנגד שקל. שילמתה לפני שלוש שנה חודשים 2000 שקל. הוחזרו לך 2000 שקל; חד וחלק. זה שבינתים עלה מחיר הדולר במזרחי שקל, זה אינו חשוב. אתה הרי שילמת בשקלים והוחזרו לך שקלים.

מצב דברים זה עשוי להשתנות בקרוב. כל מי שרכוש כרטיס ימשיך לשלם ב' שקלים, אך צמודים לדולר, על פי השער היציג של "בנק ישראל" באותו היום. הערך הדולרי של הכרטיס יישמר. כך אפשר יהיה להבטיח את מחיר הטיסה, גם כאשר אינך טס.

הבורסה

הספקולנטים

אכלו אותה

בשבוע החולף (30.3—5.4) שררה אוו'י רה אופטימית בבורסה. תחושת האופ'י טימיות נבעה מגורמים שונים; הן ה' קשורים ישירות בבורסה והן גורמים חיצוניים. הגורמים הישירים הם, בין היתר, הנתונים הטכניים הטובים, כמות הכסף בשוק, מחירי המניות, גמר הפד' וינות הגדולים בקרנות-הנאמנות ואפילו מישאלות-הלב של מקורבי הבורסה. גם זכר מפולת פברואר יוצר אווירה חי'ר בית. גורם חיצוני שעורר אווירה אופ'י טימית בבורסה הם סקרי דעת-קהל. אלה הצביעו על אי-ודאות ביחס לנצחון המערך בבחירות. מאז נאומו של יעקב לווינסון הצטייר האיש, משום מה, כי אנטטי-בורסה, אף כי בימיו נולדה, גדלה והתפתחה.

הספקולנטים הפסידו השבוע כסף. הם עשו זאת פעמיים. מימשו רווחים וכבר למחרת קנו בחזרה כסחורה שרק אתמול מכרו. בקיצור: קטני-אמונה ש' באו על עונשם.

חרגיל בחשבון

יש היום די מניות טובות בשוק. הן בעלות נכסיות גבוהה, מייצגות יצוא נכבד וגם הווחיות. קחו, למשל, את "פולגת" או את "יס-המלח", היש טר' בות מהן?

ולמה לא לדבר טובות במניות "דלק", העוסקת בשיווק דלקים ושמינס, כמו "סונול", למשל. "דלק" היא חברת הדלק השניה בגודלה בארץ. לחברת "פ" יש 40% מהשוק, ל"דלק" 35% ול"סונול" 25%. עכשיו, שימו לב! כש-חברת ההשקעות "רגניט" רכשה 56% ממניות "סונול", היא שילמה כ-50 מיליון דולר. מה, אם כן, שוויה של חברת "דלק" כיום?

זהו יותר מאשר תרגיל בחשבון, זהו השיטה ללמוד דברים. בעיקר כאשר מניות "דלק" המצויות בשוק מוערכות ב-13 מיליון דולר, על פי מחירן ב' בורסה הרבה הרבה — למטה מהחברה שהן מייצגות. אז מי קונה "דלק"?

נסיגה מהמהפך

מדוע מייעצים יועצי-השקעות של ה' בנקים למשקיעים, לזאת" מהשקעות במט"ח? משום שהאוצר החליט לסגת מהמהפך במט"ח, ולהנהיג שוב ביטוח שער לייצוא, כבימי המערך. מה אומר המושג ביטוח שער לייצוא? ניתוק ה' תמורה עבור הייצוא מהשער הרשמי של המטבע — השקל. תוצאת הלוואה של ניתוק זה היא האטה בקצב הפיחות של השקל. וזוהי הסיבה מדוע צריך עתה לצמצם השקעות במט"ח. הדגש הוא על עת ה. אגב, הציבור כבר החל למכור דולריו בזול. הנהנה העיקרי הוא "בנק ישראל", הקונה בזול ומגדיל את הרזרבות המט"חיות שלו.

לא לספקולנטים בלבד

מה אתם חושבים על קרן "כוכב" של "בנק-הפועלים"? ההתמחות: חצי חצי. חצי מניות, חצי צמודים.

חיזוקות

ב"העולם הזה" (2270), במדור "לא לספקולנטים בלבד", אמרנו שמניות "בנק כלל", האופציות ושטר-ההון הן הש' קעה טובה — ועוד איזה! ראו מה קרה להם מאז ועד לסוף השבוע שעבר. עבר רק חודש ומניות הבנק עלו מ-1038 נקודות ל-1245 נקודות — עליה של 20%. שטרי-הון 4 מ-635 נק' ל-800 נק' — עליה של 26%. כתבי האופציה היו ניגועו של אופציה, הם עשו 44%; הם עלו מ-855 נק' ל-1235 נק'. אמרנו שכדאי, והיה כדאי.

הפרופסור יחזן פרס הוא יועץ לסקרים במודיעין אזרחי. בסקר האחרון שערך השבוע, לפני הבחירות, קיבל המערך 59% עד 61%, ואילו הליכוד זכה ב-30% עד 32%. כלומר: עלייה קלה לשני הגושים הגדולים. פרס אומר שאפשר להסיק מתוצ' אות הבחירות בהסתדרות רק על מגמות כלליות ביותר של עלייה וירידה של המיפלגות הגדולות. "הבוחר הישראלי הוכיח שהוא בוחר בצורה ספציפית. למשל, בבחירות מוניציפליות נבחר טדי קולק בירושלים. למרות חולשת המערך שם, וכך גם בערים אחרות. אך בבחירות לכנסת יהיה גם נתון שונה נוסף, חשוב מאוד. בהסתדרות היה למועמד שעמד בראש רשימתו יתרון על-פני מוכ"ל ההסתדרות, ירוחם משל. איש אינו מכיר את מי שניצב מאחוריהם ברשימה. בבחירות לכנסת יש יותר העמדה של צוות מול צוות. כאן יהיה צוות שבראשו עומד שימעון פרס, מול צוות שבראשו עומד מנחם בגין, והעדפת הציבור כאן אינה זהה, בהכרח, להעדפת הציבור בבחירות להסתדרות."

רפ"י

והמפד"ל

שני הנעלמים הגדולים בבחירות לכנסת נעדרו כימעט לחלוטין מן הבחירות בהסתדרות: המפד"ל ורשימתו החדשה של משה דיין. השיבותם אינה נובעת מגודלם, אלא ממעמדם כ"לשון המאזניים" או כשותף קואליציוני לכל ממשלה שיבקשו המערך או הליכוד להקים. המפד"ל אינה מתמודדת כלל בבחירות בהסתדרות, ומצבה היום אינו ברור. מיש' פטו של אהרון אברחמיאל עדיין לא למיפה של האגף הניצי ביותר שם. בראשותו של חיים דרוקמן, עשוי לפגל את המיפ' לכה, והמאבק בין סיעת הצעירים של זבולון המר ויהודה בן-מיאיר, ובין סיעת למיפה של יוסף בורג ורפאל בן-נתן, יכולים להתיש את המיפלגה. לכל אלה כימעט שאין קשר לתוצאות הבחירות בהסתדרות.

אנשי דיין הולכים בבחירות בהסתדרות "בשני ראשים". רשימת רפ"י מתמודדת בבחירות אלה. רשימה זו נשלטת על-ידי אנשי ייגאל הורביץ. שלא הצטרף לדיין, אך בבחירות לכנסת יפנו מצביעי רשימה זו אל דיין. זהו המצב גם לגבי רשימת "האיחוד הדמוקרטי" של ישראל רגנית. המוצב בעשיריה הראשונה של תל"ם. יתכן שאפשר ללמוד משהו על כוחה של רשימת דיין מהשיגיהן של שתי רשימות אלה. דיין הקים את רפ"י מחדש, וכדאי לזכור שבבחירות הקודמות שבהן התמודדה רפ"י, ב-1965, היה ההישג שלה בהסתדרות (12.7%) גדול מהישגה בכנסת (7.9%). השוואת תוצאות הבחירות לכנסת וב' הסתדרות מורה שיש התאמה מסוימת במגמות. בבחירות שנערכו ב-1969 ירד המערך בשבריר אחוז בבחירות בהסתדרות, וירד באחוז וחצי בבחירות לכנסת. הליכוד עלה ב-7% בבחירות בהסתדרות, וב-5% בבחירות לכנסת.

הפגר

של ד"ש

ב' בחירות שנערכו ב-1973 ירד ה' מערך ב' 3% בבחירות בהסתדרות, וב' 7%. כימעט, בבחירות לכנסת. הליכוד שמר בבחירות אלה על כוחו בהסתדרות, ועלה ב-4% בבחירות לכנסת.

במהפך של שנת 1977 הפסיד המערך 5% בבחירות בהסתדרות ו-15% בבחירות לכנסת. הליכוד עלה ב' 5% בערך בהסתדרות, וב' 7% בכנסת (בכל הנתונים הללו מדובר לא במיפלגות עצמן, אלא בגו' ש' המיפלגות, הכוללים גם רשימות קטנות שגילו אליהן, כמו העובד הדתי או הרשי' מות הערביות שליד המערך, ו"שלומציון"). שהצטרפה לליכוד אחרי הבחירות לכנסת.

גם אחרי הבחירות בהסתדרות, הכל עדיין פתוח. כאן תחלקו המיפלגות הגדור' לות בגווייתיה של ד"ש. בכנסת יהיו קופ' צים נוספים על הפגר הזה: רשימת דיין, שתנסה לאסוף לחיקה את מעמד המנהלה, ו"אנשי "הצוארון הלבן" שתמכו בד"ש, אנשי החתימה והליכוד, שיבקשו להשיג את תמיכתם של הניצים הקיצוניים שהביאו מאיר (זר"י) זורע ודן טולקובסקי למיפ' לגה זו.